

Utlåtande

06.08.2024

Ärende: VN/15985/2024

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av diskrimineringslagen

Remissinstansens utlåtande

Ni kan skriva ert utlåtande i fältet nedan.

Folkhälsan Valfärd tackar för möjligheten att lämna ett yttrande. Vi anser att skyldigheten att främja likabehandling ska vara lika prioriterad som dess förverkligande. En effektiv implementering av likabehandling inom småbarnspedagogiken kräver ett noggrant och konkret planerande, där varje verksamhetsställe tar ansvar för att skapa en inkluderande och jämlik miljö. Vi understöder således inte förändringen som syftar till att avskaffa skyldigheten att göra en likabehandlingsplan för varje verksamhetsställe.

Verksamhetsställena är där småbarnspedagogiken faktiskt sker, både genom dagliga aktiviteter och långsiktigt pedagogiskt planeringsarbete. Småbarnspedagogik av högsta kvalitet leds med ambitiösa mål och långsiktiga strategier, inte genom att minska på standarder och mål. För att likabehandling ska bli en naturlig del av vardagen, särskilt för barnen, behöver all personal arbeta strukturerat. Jämlikhet ska genomsyra varje möte med barnen och deras familjer, samt vara närvarande i alla aspekter av verksamheten, inklusive utrymmen, material och rutiner.

Vi rekommenderar starkt att varje verksamhetsställe har en egen operativ likabehandlingsplan. Planer som endast görs på kommunal nivå riskerar att bli för abstrakta och fjärrade från den dagliga verksamheten. Det är viktigt att främja jämlikhet redan i småbarnspedagogiken, då problem som rasism och ojämlikhet redan kan förekomma i denna miljö. Ett välplanerat likabehandlingsarbete kan förebygga dessa problem och ska genomsyras hela verksamheten på ett strukturerat sätt. Detta arbete kräver kontinuerlig utvärdering, utveckling och användning av konkreta metoder.

Rapporten "Ändra föreställningar, bryt normen! Kön och jämställdhet i småbarnspedagogiken i Norden" (Nordiska ministerrådet, 2021) betonar vikten av att likabehandlingsarbetet utförs på varje verksamhetsställe, tillsammans med personal, barn och vårdnadshavare, för att uppnå goda resultat.

För att skapa långsiktiga strukturella effekter och integrera jämställdhet i hela verksamheten är det avgörande att planeringen sker lokalt.

På kommunal nivå är det utmanande att genomföra alla nödvändiga steg i planeringsarbetet, såsom att analysera verksamhetens påverkan på olika grupper och implementera utvecklingsåtgärder med aktivt deltagande från barn och vårdnadshavare. Om kommunen ansvarar för likabehandlingsplanen och en särskild jämställdhetsplan upprättas på varje verksamhetsställe, finns det risk för att likabehandlingsarbetet inte blir lika förankrat i vardagen.

Vi har sett att operativ likabehandlingsplanering har hjälpt till att identifiera och motverka ojämlikhet inom småbarnspedagogiken, och att den bidrar till att skapa en mer jämlik vardag. Utveckling inom detta område kräver ett aktivt och strukturerat ledarskap, och bör alltid anpassas till den specifika miljön där barnen vistas.

Sammanfattningsvis är det viktigt att varje verksamhetsställe upprättar en egen plan för likabehandling. Detta gör det möjligt att bättre utreda och följa upp jämlikhetssituationen på varje plats, och att främja verksamheten utifrån de faktiska behoven och situationerna. Det är också nödvändigt att involvera hela personalen i planerings- och genomförandearbetet, samt att göra både barn och vårdnadshavare delaktiga i processen.

Lassenius Karin
Samfundet Folkhälsan i svenska Finland rf